Jozef Herczog Az Unokahúgával



Ezen a képen a férjem látható az unokahúgával, aki Gizella nevű testvérének a lánya. Nem tudom, hogy mikor készült a felvétel, mert mi akkor még nem ismertük egymást. A felvétel a Rusznák nevezetű lévai fényképész műtermében készült. A férjem, Herczog József 1908. március 19-én született Léván. Az anyanyelve magyar. Nyolc elemit végzett, valamikor nem volt más. Nem tudom pontosan, de inas is volt valahol, egy textilüzletben, készruhákat árultak. Hatan voltak testvérek, és csak egyedül jött haza. Kettőnek tudom a nevét, az egyik Herczog Géza és aztán Glauber Aranyka. A férjem munkaszolgálatos volt. Az oroszok elvittek hat vagy hét zsidó férfit Oroszországba, de már akkor fel voltak szabadulva [lásd: málenkij robot]. November 25-én jött haza, úgy tudom, mintha most lett volna. 1945-ben. Jött egy zsidó ember, azért bejöttek, ha erre

járt valaki. Vicceltek, 'Te, Jolika, te miért nem mész férjhez?' Erre azt válaszoltam, hogy még nem akadt olyan, de ha az a Herczog Józsi otthon volna, akkor én ahhoz elmennék. Így mondtam szóról szóra. Legközelebb megint eljött az a férfi, arrafelé járt. Megkérdezte: 'Jolika, tudod, hogy a Herczog Jozskó otthon van?' Mondom, nem tudom. Hát mit csináltam? Én gyönyörűen tudok kenyeret sütni. Nem is otthon, nekünk volt ugyan kemencénk, de nem használtuk. Hanem a Magyar néninél: 'Úgy sütnék kenyeret, megsüti nekem a kenyeret?' 'Csak hozd, Jolánka, szívesen megsütöm.' Sütöttem aztán én kenyeret, és bejöttem Lévára, hol vonattal, hol gyalogszerrel. Vittem a kenyeret. Léván egy olyan zsidó otthont rendeztek be, ahol azok, akik hazajöttek, és nem volt nekik hová menniük, ott laktak. Elmentem oda, mert a testvérem is ott aludt, mert ő itt varrt, és nem járt be minden nap Beséről Lévára. Mondom a lányoknak, mert olyanok is voltak ott, akikkel együtt voltunk a koncentrákban. Kérdem, nem láttátok a Herczog Jozskót? Dehogynem, itt van. Hát beszélgettünk, beszélgettünk, aztán kijött párszor Besére is. Nem ő kért meg engem, hanem én őt. Tudja, milyen szép uram volt? Mondom neki, Herczog bácsi -- én húsz éves voltam, tizenhét év különbség volt köztünk. Mondom, tetszik tudni, hogy én mit gondoltam, hogy én elmegyek magához feleségül. Esküszöm, hogy így volt. 1946. március 24-én összeesküdtünk.